

СТ А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р Виолета Людмилова Мутафчиева - Бакалова

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор по икономически науки”** по професионално направление 3.8. Икономика
научна специалност **„Икономика и управление (икономика на транспорта)“**

Относно: дисертационен труд за присъждане на научна степен **„доктор на науките“** по *научна специалност* в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Георги Чанков Георгиев
доцент, д-р по икономика,
УНСС, фак. МИП

Тема на дисертационния труд: **„Ролята на енергийните и транспортните фактори в структурната трансформация на системата Европейски съюз“**

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 866 от 05.04.2019 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът е представил за обсъждане дисертационния си труд в *катедра/факултет* на УНСС съгласно чл.39 от ППЗРАСРБ. Разкриването на процедурата по защита на дисертационния труд е извършено на основание: *решения на КС (Протокол № 881/25.02.2020)/ ФС (Протокол № 6/31.03.2020)*

Георги Чанков е завършил специалност „Международни отношения“ през 1989 г. в Университета за Национално и Световно Стопанство. От 1995 до 1999 г. работи като асистент в Технически Университет – гр. София, Стопански факултет.

От 1986 г., след спечелен конкурс, е избран за асистент в катедра „катедра “Международни отношения” в УНСС. Академичното му развитие е в УНСС – съответно избор за старши асистент и главен асистент; защита на дисертационен труд и придобиване на образователната и научна степен „доктор по икономика“ (2008 г.) и спечелване на конкурс за доцент в същата катедра през 2012 г. От 2004 до 2017 г. доц. Чанков е научен секретар.

Преподавателската и научноизследователската дейност на доц. Чанков е в областта на геоикономиката и геополитиката, в т.ч. европейската интеграция. За първи път въвежда в България лекционни курсове по дисциплината “Европейска цивилизация и култура”. Участвал е като член и ръководител в 8 научноизследователски-проекта, в това число и международни. Ръководител е на научноизследователския център „Европа – Китай“ към УНСС. Член на научноизследователските организации “Knowledge society” и BESA и на редколегията на списание „International Journal of European Studies“.

2. Кратка характеристика на представения дисертационен труд

Представеният дисертационният труд отговаря на формалните изисквания за присъждане на степента доктор на икономическите науки: 390 стр., с 80 фигури и 7 таблици и солидна библиография от 201 заглавия: монографии, статии, официални документи и публикации в средствата за масова информация на български и др. езици. Текстът е разделен, сравнително уравновесено, на три глави с увод и заключение.

Разработеният в дисертационния труд проблем е актуален и значим предвид новите процеси и тенденции в икономическото развитие и политическите събития в Европейския съюз след 2008 г., които засягат непосредствено и България. Времето, изминало между началото на работата и момента на публичната защита не е намалило **актуалността** на поставените въпроси. Анализираният в работата преход към нова система на МИО се ускорява в условията на пандемия и масови ограничения, и това прави необходимостта от неговото осмисляне още по-належаща.

Целта на дисертацията, така, както е изложена в увода, е да анализира Европейския съюз в качеството му на намираща се в състояние на преход социална система, да изследва взаимодействието между тази система и нейната среда, да изясни ролята на енергийния и транспортния фактори в интеграционния процес, да направи оценка на краткосрочните предвиждания за бъдещото развитие на съюза и да предложи теоретичен модел за успешно вписване в новата стопанска транспортна и енергийна инфраструктура на световното стопанство.

Целта е формулирана твърде подробно и представлява набор от няколко свързани помежду си цели.

В съответствие с този набор от цели са поставени следните задачи:

1. Изграждане на конкретен теоретичен подход и дефиниране на работен понятиен апарат, приложими при изследването на други социални системи.

2. Оценка за завършеността на ЕС като отворена система и на зависимостта ѝ от външни фактори;

3. Дефиниране на понятието „системна среда на ЕС“;

4. Анализ на състоянието на средата и вътрешното пространство, в т.ч. ролята на енергийните и транспортните фактори в процеса на системообразуване;

5. Очертаване на системната граница с отчитане на вътрешните интеграционни импулси;

6. Анализ на възможностите и рисковете, предлагани от проекта „Един пояс – един път“ за включване в общото Евразийско пространство.

Обект на настоящата дисертация е ЕС в качеството му на отворена социална система.

Предмет на дисертацията е обусловеното от вътрешните фактори взаимодействие между елементите на системата Европейски съюз, в т.ч. от енергийна и транспортна гледни точки, и реакцията на импулсите, постъпващи от динамичната среда.

Главната теза е, че ЕС е незавършена социална система в състояние на структурна криза, зависима от средата и уязвима от външни импулси.

Проблематиката, съдържаща се в заглавието, е твърде обширна и списъкът с литература в случая може да бъде твърде дълъг. Степента на познаване на научна литература и изследваната проблематика е достатъчна за решаване на поставените задачи, което личи от изброените български и чуждестранни автори. Ударението е поставено върху трудовете с формален характер, за сметка на тези с практико-приложна насоченост.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В хода на работата е извършено следното:

1. Формулиран и прецизиран е приложим към изследването на процесите в ЕС комплексен теоретичен подход, основан на системния и са прецизирани понятията, използвани при системния анализ на ЕС.

2. Анализирани са нееднородността на вътрешното пространство на ЕС от кибернетична/управленска гледна точка.

3. Описан е фазовият преход в средата и е изследвано въздействието на енергийните и транспортните фактори, в т.ч. на стратегическия проект „Един пояс – един път“ върху развитието на интеграционния процес.

4. С отчитане на действието на посочените фактори е направено краткосрочно предвиждане за развитието на ЕС: очертан е жизнеспособен модел на системата.

По т. 1 постигнатият резултат носи чисто научен характер и има методологическа стойност. Теоретико-методологическата основа на дисертацията е образувана чрез прилагане на системен, диалектически и проблемно-хронологичен подходи. Върху тази основа е формулиран авторски, приложим към изследването на процесите в ЕС комплексен подход, разграничаващ фундаменталните от практико-приложни теории. Този резултат покрива важните области от обществения и може да има универсална приложимост при изследването на всяка обществена система.

Резултатите по т. 2, 3 и 4 постигнатите резултати са научно-приложни – могат да послужат като основа при разработване на политики в областта на енергетиката и транспорта, при моделиране на управлението на ЕС, а също и при избистряне на стратегия за оползотворяване на членството на България в съюза.

Има ясна логическа връзка между коректно изградената и използвана методология, изпълнението на поставените задачи и постигането на целта на дисертационния труд.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

С най-голямо основание за авторско научно постижение с приносен характер може да претендират:

- Горепосоченият комплексен подход към интеграцията, в т.ч. включването в него на енергийните и транспортни фактори на високо равнище на абстракция от системна и кибернетична гледна точки;
- Анализ на китайския проект „ЕПЕП“ като потенциална инфраструктурна основа на новата система на международните отношения и възможностите, които той разкрива пред ЕС и България;
- Прогностичният пространствено детерминиран модел за развитието на ЕС;

Останалите претенции за научни приноси се вписват и отчасти покриват от гореизброените: прецизирането на използваните научни понятия е част от задачата по изработването на комплексния подход към проблема, а анализът на вътрешното пространство на съюза прелива към прогностичния модел за развитието на съюза.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Посочените в автореферата публикации показват достатъчна предварителна подготовка на автора по проблематиката, застъпена в дисертацията, в т.ч. системен подход към интеграцията, познания за енергетиката и енергийния пазар на ЕС, за стратегическия проект „Един пояс – един път“.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът вярно и точно отразява дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Считам, че дисертационният труд е разработен много задълбочено от страна на автора и е на високо научно ниво, поради което нямам критични бележки, въпроси и препоръки.

8. Заключение

Вследствие на обстояния анализ изразявам положителното си решение относно представения за защита дисертационен труд. Считам, че трудът отговаря на критериите на Закона за развитие на академичния състав в Република България, както и на Правилника за провеждането на конкурси за придобиването на научни степени и академични длъжности на УНСС. Във връзка с това предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъдят образователната и научна степен “доктор на науките“ на доц. Д-р Георги Чанков в професионално направление 3.8. “Икономика“, научна специалност “Икономика и управление /икономика на транспорта/“.

21.04.2020 г. , София

Рецензент:

/проф. д-р Виолета Мутафчиева - Бакалова/

POSITION PAPER

By: Prof. D. Sc (Econ.) Prof. Dr. Violeta Mutafchieva - Bakalova,
Department “Economics of Transport and Energy” at UNWE,
Scientific specialty: Economics and Management (Transport Economics)

Regarding: dissertation thesis for acquiring the scientific degree Doctor of Science in Scientific Field 3.8. Economics at UNWE

Author of dissertation: Georgi Chankov Georgiev, Ph.D
UNWE, Faculty of International Economics and Politics

Dissertation Title:

“The role of energy and transport factors in the structural transformation of the European Union system”

Reason to present a review/position paper: member of the scientific jury for dissertation thesis defense appointed by Order No 3196/17.12.2019 by the Vice Rector of UNWE.

1. Information of D.Sc. Candidate

The D.Sc. candidate has presented his dissertation thesis for consideration at the Department “Economics of Transport and Energy” within the Faculty of Economics of Infrastructure at UNWE according to art. 39 of the Rules for the Implementation of the Academic Staff Development Act of Republic of Bulgaria. The opening of a procedure for defence of the dissertation thesis was made based on: decision of the Department Council of Department “Economics of Transport and Energy” (№881/25.02.2020) and decision of the Faculty Council (№ 6/31.03.2020) of Faculty of Economics of Infrastructure at UNWE.

Georgi Chankov graduated in International Relations in 1989 at the University of National and World Economy. From 1995 to 1999 he worked as an assistant at the Technical University - Sofia, Faculty of Economics.

Since 1986, after winning a competition, he has been selected as an assistant in the Department of International Relations at UNWE. His academic development is at the University of National and World Economy - respectively a choice of senior assistant and chief assistant; defending her dissertation and obtaining her doctorate in economics (2008) and winning a competition for associate professor in the same department in 2012. From 2004 to 2017, Assoc. Prof. Chankov has been scientific secretary.

Assoc. Prof. Chankov's teaching and research activities are in the field of geo-economics and geopolitics, incl. European integration. For the first time he introduces lecture courses on the subject "European Civilization and Culture" in Bulgaria. He has participated as a member and leader in 8 research projects, including international ones. He is the head of UNWE's Europe-China Research Center. Member of the Knowledge Society and BESA research organizations and of the editorial board of the International Journal of European Studies.

He has specializations in Germany and Slovakia, incl. as guest lecturer. He is the author of 50 scientific publications - monographs, textbooks, books and articles, incl. abroad.

2. Summary of the presented dissertation work

The dissertation submitted meets the formal requirements for the award of Doctor of Economics degree in the professional field „3.8. Economics": 390 pages, with 80 figures and 7 tables and a solid bibliography of 201 titles: monographs, articles, official documents and publications in in Bulgarian and other languages. The text is divided, relatively evenly, into three chapters with an introduction and a conclusion.

The problem elaborated in the dissertation is an actual and significant one, given the new processes and tendencies in the economic development and political events in the European Union after 2008, which directly affect Bulgaria. The time elapsed between the start of the work and the moment of public protection did not reduce the **relevance** of the questions raised. The transition to a new system of international relations analyzed in the work is accelerating in the context of a pandemic and mass restrictions, and this makes the need for its reflection even more urgent.

The **purpose** of the dissertation, as outlined in the introduction, is to analyze the European Union as a transitional social system, to examine the interaction between this system and its environment, to clarify the role of energy and transport factors in integration process, to evaluate short-term projections for the future development of the Union and to propose a theoretical model for successful integration into the new economic transport and energy infrastructure of the world economy.

The **goal** is formulated in too much detail and is a set of several related goals.

The following **tasks** have been set in accordance with this set of objectives:

1. Developing a specific theoretical approach and defining a working conceptual apparatus applicable to the study of other social systems;
2. Assessment of the EU's completeness as an open system and its dependence on external factors;
3. Defining the concept of the "EU system environment";

4. Analysis of the condition of the environment and interior space, incl. the role of energy and transport factors in the process of systemic formation;
5. Drawing the system boundary taking into account the internal integration impulses;
6. Analysis of the opportunities and risks offered by the One Belt - One Road project for inclusion in the common Eurasian space.

The dissertation deals with the EU as an open social system.

The **subject** of the dissertation is the interaction caused by the internal factors between the elements of the European Union system, incl. from an energy and transport point of view, and the response of impulses coming from a dynamic environment.

The **main point** is that the EU is an unfinished social system in a state of structural crisis, dependent on the environment and vulnerable to external impulses.

The subject matter of the title is too extensive and the list of references in this case may be too long. The degree of knowledge of the scientific literature and the researched issues is sufficient for solving the set tasks, which is evident from the listed Bulgarian and foreign authors. Emphasis is placed on works of a formal nature, at the expense of those of practical application.

3. Evaluation of the scientific and applied results obtained

During the work the following was done:

1. Formulated and refined is an applicable to the study of processes in the EU complex theoretical approach based on the systemic and refined concepts used in the EU systematic analysis.
2. The heterogeneity of the EU internal space from a cyber / managerial point of view has been analyzed.
3. The phase transition in the medium is described and the impact of the energy and transport factors is studied, incl. of the One Belt - One Road strategic project on the development of the integration process.
4. Taking into account the effect of these factors, a short-term forecast for EU development has been made: a viable model of the system has been outlined.

According to item 1, the result obtained is purely scientific in nature and has methodological value. The theoretical and methodological basis of the dissertation is formed through the application of systematic, dialectical and problem-chronological approaches. On this basis, an authorial, complex approach is applied to the study of processes in the EU, distinguishing fundamental from applied theory. This result covers important areas of the public domain and may be universally applicable to the study of any public system.

The results under items 2, 3 and 4 of the achieved results are scientifically applicable - they can serve as a basis in the development of energy and transport policies, in the modelling of EU governance, as well as in the clarification of a strategy for the utilization of membership of Bulgaria in the Union.

There is a clear logical connection between the methodology that has been properly established and used, the accomplishment of the set tasks and the achievement of the goal of the dissertation.

4. Evaluation of scientific and applied contributions

With best arguments for an authoritative scientific achievement of a contributory nature may claim:

- The aforementioned integrated approach to integration, incl. the inclusion in it of high-level energy and transport factors of systematic and cybernetic abstraction;
- Analysis of the Chinese OBOR project as a potential infrastructure basis for the new system of international relations and the opportunities it presents to the EU and Bulgaria;
- The predictive spatial determinant model for EU development;

The remaining claims for scientific contributions fit in and are partly covered by the above: the refinement of scientific concepts used is part of the task of developing a comprehensive approach to the problem, and the analysis of the Union's internal space flows to the prognostic model for the development of the Union.

5. Evaluation of the dissertation publications

The publications cited in the abstract show sufficient prior preparation of the author on the issues presented in the dissertation, incl. a systematic approach to integration, knowledge of the EU's energy and energy markets, for the one-on-one strategic project.

6. Evaluation of the Author's extended summary

The abstract (50 pages) accurately reflects the content of the dissertation.

7. Critical notes, recommendations and questions

I believe that the dissertation is very thoroughly developed by the author and is of high scientific level, therefore I do not have critical notes, questions and recommendations.

8. Conclusion

Following a thorough analysis, I express my positive decision on the dissertation submitted for defence. I believe that the work meets the criteria of the Law for the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, as well as the Rules for conducting competitions for the acquisition of academic degrees and academic posts of UNWE. In this regard, I propose to the honorable members of the scientific jury to award the educational and scientific degree "Doctor of Science" to Assoc. Prof. Dr. Georgi Chankov in a professional field 3.8. Economics, specialty Economics and Management (Transport Economics).

04/21/2020, Sofia

Prof. Dr. Violeta Mutafchieva - Bakalova